

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemană : DUMINECA.

Pretiulu abonamentului :

Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.
" " " " " jum. anu 2 „ 50 „
Pentru Romani'a si strainetate pe an 14 franci
" " " " " „ j. a. 7 franci

Pretiulu insertiunilor :

Pentru publicatiunile de trei ori ce contineu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.

Corespondintele se se adreseze la Redac-
tiunea dela

„BISERIC'A si SCÓL'A“

Er banii de prenumeratiune la

TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Sinodulu eparchialu alu Aradului.

(Continuare.)

Siedint'a XI. s'a tienatu la 22 Aprilie (4 Maiu) 1884.

Se presenta petitulu comunei bisericesci Munari in privint'a sistemisarii unei parochii si provederea statiunei in vetiatoresci de acolo cu altu invetia toriu — se transpune Consistoriului aradanu spre afacere competenta.

Urmăza la ordinea dilei raportulu comissionei epitropesci, carea prin referintele ei Ioanu Belesiu asupra raportului Senatului epitropescu dela Consistoriulu Aradanu, arata că: acestui Senat sub de cursulu anului i-s'au impartit 684 piese de afaceri, din cari a resolvit 584 in 11 siedintie, éra 100 bucati au remasu in restantia, la propunerea comissionei, se ie la cunoştintia cu aceea, că conformu §-lui 132. p. 5 din „Statutulu organicu“ se se sistemeze si deplinesca posturile de cassariu si controlorul in modu definitivu, avendu controlorul a indeplini si agendele de contabilu.

Cu privire la punctulu alu doilea din raportu, in care pe langa unu conspectu separatu se arata, că restanti'a socotiloru bisericesci, scolari, fondatiunali si protopresbiterali cu finea anului a fostu 679. din cari s'au revedintu 251. deci mai remanu in restantia pe anulu curinte 428, éra in ce privesce preliminariele bisericesci, scolari si protopresbiterali — cu finea anului 1883 — din sum'a loru de 773 s'au revedintu 342, si deci mai remanu in restantia pe anulu curinte 431, — la propunerea comissionei se ie spre scire, cu indrumarea ca in cursulu anului curinte se se résolve si restantiele.

Cu privire la punctulu alu treilea din raportu, că Senatulu a elaboratu unu proiectu de regulamentu pentru administrarea averilor eparchiali, — se ie spre scire cu aceea: că acelu regulamentu s'a per tractatu deja in Sinodu.

Referitoriu la punctulu alu patrulea din raportu că conclusulu de sub Nr. 169 a Sinodului din 1883 despre pretensiunile dubiose a tipografiei diecesane — nu s'a potutu pana acum a esecutá, deorece administratiunea tipografiei n'a aratatu in modu — ce ar potea servi de baza esacta—acele restantii. Sinodulu aviséza de nou pre Consistoriu se esecute cele cuprinse in conclusulu sinodalu de sub Nr. 169/883.

Cu privire la punctulu alu cincelea din raportu, prin care consistoriulu arata, că ratiociniile fondatiunii Zsigaiane din Oradea-mare au intratu pe anii 1878/9, 1879/80 si 1882/3, n'au intratu in sepe anii 1880/1 si 1881/2, fara de cari din urma nu s'au potutu supune censurarii; in urm'a carei'a Consistoriulu oradanu sub 4 Ianuariu a. c. Nr. 26, a dispusu a se compune ulterioru acele ratiocinii, — la propunerea comissionei, — se ie la cunoştintia si consistoriulu se aviséza, ca anomalia subversante se se delature si pe viitoru se se incunjure asemenea casuri.

In privint'a punctului alu 6 din raportu, prin care se arata, că s'a primitu in séma intravilanulu donatu de Dómn'a baronésa Sina, catra care s'a mai cumperatu granariulu si celealte case cu intregu celialaltu intravilanu — pre scopulu Seminariului infinitandu, la propunerea comissionei — se iau cu placere la cunoştintia.

In privint'a punctului alu 7-lea din raportu, prin carele se arata că fericit'a veduva Ana Ebesfal-vay nasc. Iorgoviciu a lasatu in urm'a sa o fondatiune de stipendii sub ingrigirea Consistoriului din Aradu, constatatória din 50 jugere pametutu pe teritoriulu Aradului, dupa escontentarea catorv'a legate anumite in literile foundationali, — la propunerea comissionei, — Sinodulu decide, a se luá la cunoştintia, totodata aviséza Consistoriulu, ca lasamentulu se-lu iee in possessiune, facendu raportu detaiatu despre tóte aceste la prossimulu Sinodu eparchialu.

Trecéndu-se la aratarile despre ratiociniile singuraticelor fonduri si fondatiuni precum si a depositelor administrate prin Senatulu epitropescu, — comissionea pe bas'a censurarilor ei, referéza că a constatatu esactitate in aratarile Consistoriului despre averile administrate de densulu si anume

a.) la fondulu generalu, a constatatu
perceptiune: 77.677 fl. 07 cr.
erogatiune 54.048 fl. 93 cr.

Remenantia: 23.628 fl. 14 cr.

b.) la fondulu cultului si instructiuniei publice.
perceptiune: 30.301 fl. 57 cr.
erogatiune: 25.956 fl. 72 cr.

Remenantia: 4.344 fl. 85 cr.

c.) la fondulu instructu episcopescu
perceptiune 8312 fl. 64 cr.
erogatiune: 1335 fl. 53 cr.

Remenantia: 6977 fl. 11 cr.

d.) la fondulu clericalu (tasulu II.)	perceptiune: 8373 fl. 16 cr. erogatiune; 1152 fl. 45 cr. Remanentia 7220 fl. 71 cr.	s) la fondatiunea stipendiala a comunei B-Comlosiu.	perceptiune 1711 fl. — cr. erogatiune — — Remanentia 1711 fl. — cr.
e.) la fondulu preparandialu (tasulu III.)	perceptiuni: 5573 fl. 31 cr. erogatiuni: 733 fl. 95 cr. Remanentia; 4839 fl. 36 cr.	t) la fondatiunea de parastasiu „Cristoforu Schiffmann“ din B-Comlosiu.	perceptiune 700 fl. — cr. erogatiune — — cr. Remanentia 700 fl. — cr.
f.) la fondulu capelei episcopesci din Gaiu.	perceptiune: 373 fl. 36 cr. erogatiuni: — — — Remanentia 373 fl. 36 cr.	u) la fondatiunea de ruga „Cristoforu Schiffmann“ din B-Comlosiu	perceptiunue 235 fl. — er. erogatiune — — er. Remanentia 235 fl. — er.
g.) la fondulu biblioteciei preparandiale.	perceptiune 370 fl. 19 cr. erogatiune — — Remanentia 370 fl. 19 cr.	v) la „depositele consistoriale“.	perceptiune 53229 fl. 21 cr. erogatiune 28124 fl. 35 cr. Remanentia 25104 fl. 86 cr.
h.) la fondulu pensiunei invetiatoriloru.	perceptiune 4554 fl. 98 $\frac{1}{2}$ cr. erogatiune 757 fl. 32 $\frac{1}{2}$ cr. Remanentia 3797 fl. 66 cr.	z) la „conspectulu sumaruu“ despre resultatulu ratiociniloru tuturor fondurilor si fondatiunilor administrate de Consistoriulu aradane.	total'a perceptiune 241.534 fl. 08 cr. total'a erogatiune 116.818 fl. 33 cr. Remanentia 124.725 fl. 75. cr.
i.) la fondulu sinodalu congresualu.	perceptiuni 7043 fl. 18 cr. erogatiune 3257 fl. — cr. Remanentia 3838 fl. 18 cr.	cari aratari toté aflanduse si esacte in ordine, la propunerea comisiunei—se aproba si epitropieei consistoriale se dà absolvitoriu.	Cu privire la aratatarea Consistoriului despre folosirea ajutoriului de statu de 9000 fl. comisiunea aflandu-o in ordine — recomenda a se aproba. — Se primește.
j.) la fondulu edificialu alu institutului pedagogicu-clericalu.	perceptiune 8296 fl. 40 cr. erogatiune 2576 fl. 96 cr. Remanentia 5719 fl. 44 cr.	Referitoriu la ratiocinulu fondatiunei „Elen'a Ghiba Birt'a“ pe anulu 1883. transpusu Consistoriului din Aradu spre supra-revisiune, comisiunea după ce a constatat la acésta fondatiune	perceptiune 54.308 fl. 57 cr. erogatiune 2013 fl. 83 cr.
k.) la fondulu tipografiei diecesane.	perceptiune 13650 fl. 60 cr. erogatiune 2872 fl. 45 cr. Remanentia 10778 fl. 15 cr.	Remanentia 52,294 fl. 74 cr.	si aflandu-se aratarea in ordine si esacta — propune si sinodulu decide ase luá la cunoștința si comitetului fondatiunei i votéza absolvitoriu.
l.) la fondatiunea „Simeonu Iosifu Popoviciu Paffyu“	perceptiune 16578 fl. 26 cr. erogatiune 3022 fl. 02 cr. Remanentia 13556 fl. 24. cr.	Cu privire la charthi'a Preasantitului Domnui Episcopu-presedinte in privint'a cladirii unei case de inchiriatu pe intravilanulu eparchiei ce se afla in stang'a bisericei catedrale, care intravilanu mai nante era menit pentru resiedinti'a episcopescă, la propunerea comisiunei — sinodulu avendu in vedere rentabilitatea unui edificiu de inchiriatu coresponditoriu pe pamantulu de langa biserica catedrala, enuncia in principiu cladirea lui si insarcina Consistoriulu din Aradu a face pregatirile necesarie in privint'a planului decladire avendu resultatulu a-lu substerne Sinodului eparchialu prossimu pentru dispunere ulterioră	In privint'a carthiei adunarii generali a preotimiei din dieces'a Aradului din 14/26. Aprile a. c. prin carea se cere incuviintarea Sinodului, ca Consistoriele din Aradu si Oradea-mare ambele in contielegere se pota investi o parte din banii „fondului preotiesc“ — si in papire de statu, ceea-ce in Statutele fondului nu se cuprinde; — comisiunea propune ca Sinodulu se enuncie, că, ca midilociu de elocare a unei parti din capitalulu fondului preotiesc, conformu §-lui 131 din Statutulu organicu, se adopta si elocarea in papire solide de statu avendu a se
m.) la fondatiunea „Fauru“ din Orade.	peceptiuni 6325 fl. 15. cr erogatiuni 120 fl. — cr. Remanentia 6305 fl. 15 cr.	o) la fondatiunea „Forray“ din Soversinu	perceptiuni 712 fl. 45 cr. erogatiune 60 fl. 56 cr. Remanentia 651 fl. 89 cr.
n.) la fondatiunea „Fauru“ din Lipova	perceptiuni 1805 fl. 85 cr. erogatiuni 305 fl. 85 cr. Remanentia 1500 fl.	p) la fondatiunea „Patriciu-Popescul“	perceptiune 273 fl. 95 cr. erogatiune — — Remanentia 273 fl. 95 cr.
o.) la fondatiunea „Forray“ din Soversinu	perceptiuni 712 fl. 45 cr. erogatiune 60 fl. 56 cr. Remanentia 651 fl. 89 cr.	q) la fondatiunea „Georgiu Popa“ din Galsia.	perceptiuni 1170 fl. 30 cr. erogatiuni 114 fl. 22 cr. Remanentia 1056 fl. 03 cr.
r.) la fondatiunea „Contelui Coloman Almásy“ din Kétegyháza.	perceptiune 1429 fl. 32 cr. erogatiune 187 fl. 48 cr. Remanentia 1741 fl. 84 cr.		

tiené contu de pretiurile favorabile a acelor'a. — Se primesce.

Referitor la charthi'a adunarii generali a pre-timie diecesane, prin carea in considerarea, că dupa dispositiunile statutelor „fondului preotiesc“ — administrarea technica a acestui fondu apartiene pe viitoru la competitint'a senatului epitropescu, si in vederea, că in sessiunea actuala a sinodului se va sistemisá posturile de casariu, controloru si contabilu pentru sustienerea paritati si proportiunei normate prin „Statutu“ intre preoti si mireni, — petitunéza ca unul din oficiele de administratiune technica, adeca séu cassariulu séu controlorulu, se se ocupe prin unu oficiantu alegendu din clerus, la acarui remuneratiune apoi va contribui si „fondulu preotiesc“ in proportiunea capitalului seu, — comissiunea propune a-se recomandá consistoriului ca la deplinirea posturilor de cassariu si controloru se se acomodoze dispositiunei din §. 155 alu „Statutului organic.“ Deputatulu Dr. Nicolau Oncu cu referintia la acésta petituné face urmatóri'a propunere: „Se recomenda Consistoriului diecesanu se iee in consideratiune reprezentatiunea acést'a la indeplinirea functiunilor de cassariu si controloru la senatulu epitropescu.“ Facendu-se votare, cade propunerea comissiunei si se primesce propunerea lui Nicolau Oncu.

Proiectulu de bugetu alu Consistoriului din Aradu pe anulu 1885 — senatulu epitropescu l'a subster-nutu in urmatóriele:

I. Senatulu strensu bisericescu.

1. Salariulu asessorului ordinariu	1200 fl.
2. Salariulu directorului institutului pedagogico-teologicu 1200 fl. alu profesorului definitivu 1000 fl. si alu celor alati 2 profesori à 900 fl.	4000 fl.
3. Salariulu profesorului de cantu	300 fl.
4. Pentru diurne si viaticulu membrilor esmisi 300 fl.	
5. Cuot'a sidocsie eppesci, ce cade pe consistoriulu Aradului	1900 fl.
6. Pentru casuri neprevediute	60 fl.
7. Ajutoriu la biserici serace	800 fl.
8. Pentru scopuri de caritate	200 fl.
9. Pentru secretariulu metropolitanu	600 fl.
10. Pentru consistoriulu metropolitanu	600 fl.
11. Pentru catechetu dela gimnasiulu din locu 200 fl.	
12. Pentru alti caticheti	75 fl.
13. Pentru tiparituri	225 fl.
14. Pentru conservarea edificielor	200 fl.

Suma : 10560 fl.

II. Senatulu de scóle.

1. Salariele a 3 professori, unulu eu 1000 fl. éra 2 cu cát 900 fl.	2800 fl.
2. Pensiunea direct. Aleșandru Gavra	800 fl.
3. Pensiunea direct. Ioanu Rusu	500 fl.
4. Pensiunea professorului Atanasie Siandoru	600 fl.
5. Professorului de caligrafia si desemnu	300 fl.
6. " " hygiena	400 fl.
7. " " corulu vocalu	500 fl.
8. " " gimnastica	100 fl.
9. Salariulu referintelui ordinariu	1200 fl.
10. Pentru esmisiuni in cause scolare	300 fl.
11. " tiparituri	300 fl.
12. " recuisite de invetiamentu	200 fl.
13. " Asecutarea si conservarea institutului si contributiunea	500 fl.
14. Lemne si lumini	400 fl.
15. Servitoriului institutului	250 fl.
16. Ajutoriu invetiatorilor seraci	200 fl.

17. Scóleloru serace	1000 fl.
18. Ajutoriu la sustienerea internatului	4000 fl.
19. Pentru 3 stipendii	1200 fl.
20. Spese neprevediute	400 fl.

Suma : 15950 fl.

III. Senatulu epitropescu.

1. Salariulu asessorului ordinariu	1200 fl.
2. " secretariului consistorialu	800 fl.
3. " archivariului	600 fl.
4. " fiscului consistorialu	200 fl.
5. Retributiunea ca defensoru	100 fl.
6. " fiscului onorariu	100 fl.
7. Salariulu contabilului-controlorulu	1000 fl.
8. Remuneratiunea cassariului	200 fl.
9. Remuneratiunea jurisconsultului	300 fl.
10. Pentru scriotorii in cancelaria	900 fl.
11. Servitoriului de cancelaria	240 fl.
12. Lemne de incalditu	200 fl.
13. Tiparituri necesarii	300 fl.
14. Recuisite de scrisu	200 fl.
15. Pentru esmisiuni	250 fl.
16. Pentru deputati sinodali	1200 fl.
17. Pentru deputati congresuali	1000 fl.
18. Spese neprevediute	300 fl.

Sum'a : 9090 fl.

Recapitulatiune.

I. Lipsele senatului bisericescu	10560 fl.
II. " " scolariu	15950 fl.
III. " " epitropescu	8990 fl.

laolalta : 35,600 fl.

A cooperire.

1. Ajutoriulu dela statu	9000 fl.
2. Din fondurile fóste comune	15000 fl.
3. Din contribuiri de unu cruceriu	3000 fl.
4. " sidoci'sa eppésca restanta si curenta	3000 fl.
5. " tasele dela cununii	2000 fl.
6. " economisarea dela finea anului 1884.	1000 fl.
7. " fondulu Paffy	600 fl.
8. " fondulu Balla	400 fl.

Sum'a : 34,000 fl.

mai remane unu deficitu de 1600 fl. carele se se acopere din economiile bugetului 1884.

Acestu proiectu de bugetu comissiunea censurandul, lu-recomanda Sinodului spre primire. Sinodulu votéza bugetulu substernutu cu aceea observare, că la rubricele 2, 3 si 4. a Senatului scolariu — contribue si dieces'a Caransebesiului cu cuot'a de 2/5 parti.

Se continua referad'a comissiunei epitropesci asupra raportului Senatului epitropescu dela Oradea mare. — Punctulu antâiu din raportu, ca Senatulu in decursulu anului trecutu a tenu si s'iedintie ordinarie si a pertractatu si resolvitul obiectele apartientorie lui-si sub 106. numeri seriali, la propunerea comissiunei — se ieà la cunoisciintia.

Cu privire la incassarea contribuirilor epar-chiali curinte si restante, Senatulu arata că a repartiatu competitint'a curinte de contributiune in suma de 1468 fl. 57 cr. si a dispusu atatu pentru incassarea ei cátu si pentru a restantielor de pre anii precedinti, cari din urma se urca la cifra de 10.639 fl. 05 cr. Resultatulu incassari e, că competint'a curinte a incursu 951 fl. 84 cr. ér din restantii 151 fl. 24 cr. de totu 1103 fl. 08. cr. mai remandu de incassatu 11.004 fl. 54 cr. acaror'a incassare s'a solicitatu de nou si este in cursere; că mai departe comun'a S. Martinu in protopopiatulu

Beiisiului nu e in stare se solvăsa competenția ei de 38 fl. 14 cr. din ca s'a că a dearsu biserică și înșasi are trebuintea de ajutoriu, deci propune descrierea acelei restante, și că in competenția de 50 cr. tacsele dela cununii a incassat 280 fl. era celealte cununii au fostu dispenseate, — la propunerea comisiiunei — sinodul luanu la cunoștința rezultatului aratatu, indruma Consistoriului dela Orade a procede si mai rigorosu intru incassarea competenților de contribuire si in considerarea regretabilei intemplieri din B. Sanmartinu, descrie restanta de 38 fl. 14 cr.

Referitor la competenția sidocșala, repartiată pe anulu espiratu cu 1014 fl. 21 cr. din carea s'a incassat 484 fl. 56 cr. era din restanta de 382 fl. 90 cr. s'a incassat 33 fl. 58 cr. mai remanendu de incassat 878 fl. 97 cr. acarei' a incassare e in cursere — la propunerea comisiiunei — se iea la cunoștinția cu aceea, că Consistoriul se procéda cu tota rigórea si intru incassarea comperintelor sidocșali.

Cu privire la aratarea Consistoriului, că sub titlu de tasulu II. (clericalu) si tasulu III. (preparandialu) a incursu in districtulu Consistoriului 80 fl. 49 cr. cari s'au administrat la locula competente, — la propunerea comisiiunei se ie la cunoștinția.

Aratarea din raportu, că Consistoriul in decursu anului 1383. a revedutu si censuratu 281 socii bisericesci, dintre cari a aprobatu 153. era 28. a dificultatu si retramesu spre rectificare; mai departe că dintre 286. socii restante au intratul Consistoriu 272. era 14. au remas in restanta; si că pentru subternarea si revederea loru — Consistoriul a dispusu cele necesarie, — la propunerea comisiiunei — se iea la cunoștinția.

Conspectul despre fondatiunile ce se afla in districtulu Consistoriului din Orade si anume:

a) fondatiunea Zsigaiana in va-

lóre de	42.342 fl. 33 cr.
b) fondatiunea „Fauru“ de	1.400 fl. —
c] „ „Rozsa“	840 fl. —
d) „ „Takácsy“	800 fl. —
e) „ „Papp“	200 fl. —
f) „ casei de pastrare	895 fl. —
g) „ „Faru“	6183 fl. 65 cr.
h) „ „Lica	400 fl. —
i) fondatiunea contesei „Petr. Csáky“	1500 fl. —
j) cont. „Antoniu Csáky“	200 fl. —
k] fond. „I. Pintea“	1279 fl. 12 ⁸ / ₂₅ cr.
l) „ „G. Venter“	40 fl.
m) „ dto. Val. m.	40 fl.
n) „ „Zsiga“ Beiisiu	6412 fl. 10 cr.
o) „ tenerimeei din „Beiisiu“	5201 fl. 93 cr.

la propunerea comisiiunei. — Se iea spre scire.

Cu privire la socot'a Consistoriului oradanu, din carea se constata, că sub decursulu anului 1883 Consistoriul a avutu

perceptione	8363 fl. 39 cr.
erogatiune	7938 fl. 26 cr.

Remanentia 425 fl. 03 cr.

la propunerea comisiiunei — se iea la cunoștinția si Consistoriului manipulante se votéza absolutoriu.

Referitor la rogarea Consistoriului cuprinsa in raportu, ca se i-se incuiintieze ulteriora erogatiunea de 51 fl. 33 cr. ce s'a solvitu mai multu in contribuire si equivalentu, apoi plusulu de 63 fl. 70 cr. ce s'a solvitu pentru conservarea si ascurarea edificiului Consistorialu si in fine plusulu de 5 fl. 07 cr. cu cătu s'a spesatu mai multu pentru luminarea can-

celariala de cătu ce a fostu preliminatu pe anulu trecutu, — la propunerea comisiiunei — sinodul incuiintieza ulteriora supra-erogatele arataate a le Consistoriului.

In ce privesce notificarea Consistoriului oradanu cuprinsa in raportu, că adnecelele socoteloru consistoriului — de pe anulu 1882. revedinte si aprobate din partea Sinodului — nu i-sau restituita, — la propunerea comisiiunei sinodul indruma biroului sinodul a efectuui espedarea adneceselor dela socotile de subin trebare.

Referitor la acea aratare din raportu, că consistoriul conformu conclusului sinodalu de sub Nr. 51 din 1883 a dispusu efectuirea asecurarrii capitaleloru a fondatiunilor „Venter“ din Cornitielu si din Valea mare, — amesuratul propunerii comisiiunei — sinodul cu acea observare ie la cunoștinția pasii consistoriului in punctulu acest'a, că pe Sinodul viitoru astépta aratare si despre insusi rezultatulu efectuui pentru asecurarea fondatiunilor „Venter“ din Cornitielu si Valeamare.

Comisiiunea epitropescă propune spre aprobare bugetulu Consistoriului oradanu pe anulu 1885 cu acea singura modificare, că lefa secretariului se se reduca pe viitoru dela 1200 numai la 800 fl. pe anu. Vicariulu episcopescu Ier. Belesiu sulevéza intrebarea principala, că lefile functionarilor alesi pe viétia cum este si secretariulu consistorialu, nu se potu altera; deci face contra propunere pentru sustinerea ei statu quo.

Mai dandu si Presidiulu unele desluciri si punenduse la votu intrebarea principala: că tiene sinodul de posibil a reduce lefile fixate ale functiunilor stabili consistoriali?

Sinodul cu exceptiunea aloru döue voturi se dechiara a nu admite reducerea lefloru functiunilor stabili consistoriali, prin urmare a nu se reduce nici lefa secretariului consistorialu si asia se primisce bugetulu dupa cum urmează :

(Va urmă.)

„Aperatori auctorisati de Consistoriu“!

Congresulu nostru națiunalu bisericescu ca suprema auctoritate bisericesca observandu necorectitatile, ba mancitatile ce din lips'a unui regulamentu intrevinu in procedur'a matrimoniu, in sessiunea anului 1878 a votatu de-si numai provizoriu — unu „Regulamentu pentru procedur'a jud. in cause matrimoniale“, care cu 1 Ianuariu 1880 s'a introdusu si in dieces'a nostra.

Acestu „Regulamentu“ suplinisce o mare lacuna in viétia nostra bisericesca, căci multu contribue intru usiorarea organelor competente — in sfei'a loru de activitate.

Mi se pare inse de unu ce imperiosu, se se dea §-lui 23. din acelu Regulamentu adeveratulu lui intielesu asia — precum pretinde insasi liter'a legii — cu privire la representarea partilor invrajite naintea scaunului protopresbiteralu. — Acelu §-u suna astfelu: „Advocatii publici si alti aperatori auctorisati de Consistoriele eparchiale se primescu ca representanti ai partilor.“

Consistoriulu din Sibiu in data dupa introducerea acestui Regulamentu a si pus in aplicare acestu §-u, publicandu termine pentru esaminarea acelor preoti cari voiescu a obtiné diploma de auctorisare din partea Consistoriului.

Astfel de esamenu aru fi justu si de dorit u se se introduca si in greminulu Consistoriilor nôstre din diecesa, prin ce profitâmu :

a) cà amu corespusu Regulamentului Congresualu,

b) prin acestu esamenu multi dintre preotii nostri s'aru dedá a face studii in S. scriptura, ss. canóne, scierile ss-loru parinti etc. pe care suntu basate sentintiele judecatoresci in causele matrimoniale, deosebi acei preoti, cari aspiréza a fi protopresviteri, asessori consistoriali si scaunali,

c) preotulu ca aperotoriu alu parti, din considerare catra chiamarea lui — mai ingraba ar medilocí si impacarea partiloru, prin ce s'ar sistá procesulu, evitandu-se spesele cele enorme ce suntu legate de procese, si

d) advocatiloru straini li s'ar curmá venitulu din acestu izvoru de castigu, cari nici nu potu representá partile fidelu antea forului, parte pentruca nu suntu ómeni aprofundati in institutiunile bisericei nôstre, parte pentruca nu posiedu pe deplinu cunoscintia limbei clientului.

De si cunóscemu dispusetiunile §-lui 38 din Regulamentu prin care partile potu fi reprezentate antea forului, inse déca scimau cà in natur'a romanului e plantata cuviintia si respectulu fatia de mai marii sei, deosebi fatia de judii forului antea caror'a elu debue se stea, in persona elu bucurosu nu se presinta, caci precum dice : nu scie ce vorbí séu se teme cà cu modestia lui prin o eventuala esprimatiune a sa vatema bunulu si nobilulu semtiu alu judefiului — dicu din acésta causa elu mai bucurosu cede a fi reprezentatu prin cutareva individu pricepetoriu de causa, apoi daca are pe unu preotu auctorisatu de Consistoriu in apropiarea sa, — nu trebuie se faca cale si de o dî pana ajunge la unu advocatu care pote fi strainu, ci merge la alu seu, care-lu primesce cu mai putine spese si-lu represinta mai fidelu.

Pop'a.

Epistolele parochului betranu.

VIII.

Iubite Nepôte !

Nu m'am inbulzitu cu epistol'a mea sciindu cä vei fi ocupatu cu sinódele si cu alte lucruri mai insenmate. Acuma fiindu vorba despre alegerile la dieta, — cauta se marturisescu, cä de-si parintele pop'a Ilie aparea naintea mea si altor'a ca si unulu, carele nu ar avea destula grija de turma si mai multu se intereséza despre sine insusi: totusi elu are multa

praxa de viétia. Elu bucurosu nu se amestecă in sgomotula alegeriloru, pentruca dupa cum mi-a spus — n'are incredere nici intr'o parte nici intr'alt'a, de sila inse si elu se iviá intre alegetori mai multu privindu cum se sfarima intre olalta partidele, cum se sbuciuma corifeii, despre carii scia cä multi lucra pentruca s'au cam incalditu pe langa ólele cele eu grăsimi si deci ustenelelor suntu resplatite de unii ómeni, cari nu facu parte din biseric'a si natiunea nôstra. — Adese mi spunea par. Ilie cä la densulu s'a ivitu candu unu corifeu candu altul ca se lu castige pe partea lora si toti erau bine caldăti la punga; s'a lasatu inse capacitatul numai déca au vediutu cä si alti barbatii ai nostrii cari se tienu de frunte, inca au intratu in acea partida.

— N'a trecutu una alegere — adause par. Ilie — ca se nu me fi caitu in urm'a ei. Intielegere in-tre noi alegatorii nici odata n'a fostu. Preoti eram si intr'o parte si intr'alt'a, poporul usijderea era imparititu in döue tabere si nu s'a prea intemplatu ca turm'a intréga se urmarésca pastorilui. Dupa a-legere unu anu de dile mai nu vorbiamu despre alta de cătu de tienut'a unui'a si altui'a si in convenirile nôstre ne infruntam unii pre altii pentruca nu amu votat la unu locu.

Par. Ilie a grauitu adeverulu, inse si elu e de vina ca si cei multi, cari nu se acomodéza dupa sfatul si tienut'a barbatiloru nostrii cei mai de frunte si pana acum a s'a lasatu condusul de lucruri deserte. — Si eu in tocma ca si par. Ilie, me apropiu cu ne-incredere catra urn'a de alegere; am avutu si in trecutu si sciu cä si acuma voiu avé lupta cä tienu poporul in contielegere si ca se nu mergemu desbinati la alegere; acolo, sciu nainte — cä ne vomu intalni döue partide, preoti din-coccia, preoti din-colo, poporenii nostrii din coccia si dincolo si apoi pentru cine ? si pentru ce ?

Dta Iubite nepôte ai serisu nu de multe in „Biserica si Scól'a“ cä e bine si se cade preotului se se amestecce in trebile alegeriloru. Eu nu sciu cum intielegi dta ast'a. — Avemu noi ceva folosu din alegeri ? — Par. Ilie a avutu si totusi n'a avutu pentruca nu se cunóisce; eu n'am avutu nici macar bucuria, ca in urm'a alegeriei se mergu mangaiatu catra casa. A trecutu vîforul si s'a domolit sgomotula, — era vine ce a mai fostu. Invetiatorii se canta, cä nu capeta regulatul salariele dela antistia; antistiele respundu, cä nu suntu deoblegate a incassá salariele invetiatoriloru, — preotii ginzadar se silescu a intrevini, caci nimenea nu li dà ascultare; pe unile locuri chorurile plugariloru suntu disolvate, pentruca — se dice — canta si cantari nationale, — preotii voiescu se intrevina la pretura, ca se se concéda choristiloru a se aduna la probe in cantari numai bisericesci, — inzadar, pretur'a nu crede; voimu a tiené poporului prelegeri despre retinerea dela beuturi si despre alte lucruri folositorie, — pretur'a ne opresce dicendu, cä ori-ce adunare de popor trebue se se aduca mai an-taiu la cunoscintia lui séu a notariului, cari apoi se ni tramitie nu sciu ce feliu de comisari la facia locului, ca se asculte si se rumege totu cuventul nostru; la alegerea de notari si de antisti comunali vine pretorulu cu asistentia si face de se alegu contrarii preotului. Vinu apoi visitatori de scôle si inspectorii regesci, căreca cartile scolariloru, bibliotec'a scolara — de este, se uita la mape de-arondulu, baga de vina, cä scól'a nu e varuita, nu e podita, nu se pote ventilá cum se cade — scaunele nu suntu bune,

nu este locu de gimnastica, zidirea scolei nu corespunde pentruca lumin'a sôrelui nu strabate pe partea stanga a scolarilor, ferestrele suntu prea mici; nu e gradina de pomi, inventatoriul nu scie propune cutare limba etc. deci ameniuia, că voru face propunere pentru suspinderea inventatoriului si pentru inchiderea scólei. — Asia ni se spune pe laturi, că aceste aru fi urmarile participarei nôstre la alegeri si dta totusi dici că e bine, se cade se mergemu la votare D'apoi beuturile cele multe, corumperile, adenariile, frecarile, aune-ori chiar batâile! tóte de le vomu cumpeni, mai că ar fi consultu, se siedemu acase si se nu dàmu ansa la atâte midilóce venite par' că anume, ca se strice bun'a intielegere intre frati.

Dar dta dici că drepturile si favorurile nu vinu de sine, ci acele se castipa prin lupta, deci nu ni iertatu se remanemu acasa.

Acésta vorba suna frumosu déca am si pricepe-o; inse noi ne luptâmu unulu contra altui-a-laltu ca si candu nu am avé acele-si interese, — dàm cu socotela — ca se se plinésca cuventulu Scripturei carea dîee: „Perirea ta din tine Israile.“

Eu iubite nepôte! ca unu preotu inaintatu in versta, asnpră carui'a au trecutu multe si bune si reale, care am vediutu ómeni de totu feliulu, — socotescu că pentru causele nôstre bisericesci si scolare, pentru binele poporului nostru ar fi mai bine asia, déca am tiené tare la olalta ca ferulu si se insemnâmu si poporulu la acést'a, unde potemu, — se ale gemu barbati din sinulu bisericei si natiunei nôstre, éra unde nu potemu, candu ne apropiámua de urna, se nu ne luamu dupa promissiuni nici dupa amenintari, ci se votâmu in acea parte, din carea socotimur că potemu se castigâmu ceva favoru nu pentru noi, ci pentru biserica si pentru poporu. — Timpurile suntu destulu de grele, trebuie se compenimur bine totu pasiul ca se ne ferimus de smintéla.

Mai departe nu mergu in materia acést'a, ca nu eumva se-ti vina a crede, că si eu a-si fi in legatura cu cutarea partida.

Preotii din tractulu Sibiului cu referinta la modulu de impartire a ajutoriului de statu — au facutu urmator'a declaratiune:

„Subsemnatii, ca preotime a tractului gr or. alu Sibiului, luandu din comunicarea oficiala a organeloru adminisstative la cunoscintia, ca dlu Ministru reg. ung. de culte si instructiune, prin unu esmisu alu seu a decretatua ca „ajutoriulu imperatescu“ menitul pentru preotii seraci si bine meritati din archidiecesa gr. or. a Transilvaniei, pe viitoru se nu mai imparta ca in trecutu, prin Archiepiscopulu si Consistoriulu nostru, ci prin insus i dlu Ministru dupa premergerea petitiunilor si recomandatiunilor prescrise ge D-Sa, — s'eu intrunitu la datulu mai josu insemnatu in conferintia, si

considerandu ca prin citatulu emisu ministerialu

a) se vatama autonomia garantata prin lege a bisericei gr. or. romane,

b) se degradéza Archiepiscopulu gr. or. la

rolulu de colectoru alu unor date statistice, de cari dlu ministru n'are se tiana séma,

c) nu se mai garantéza adeveratele merile, castigate pe terenulu pastoralu culturalu, ba e de temutu, ca s'ar puté face abus de acestu ajutoriu in interesulu politicei dominante, carea nu poate intra in sanctuariulu bisericei,

d) considerandu, ca representantia legala a bisericii, sinodulu archidiecesanu, a decisu in numele bisericei ca la casu cându toti pasii ce se voru face la Inaltulu regimu aru remané fara rezultatulu dorit, Archidiecesa gr. or. romana din Transilvania, renuntie la acelu ajutoriu imperatescu, — dau in modu serbatorescu urmatórea

Declaratiune:

1. Preotimea din protopresbiteratulu gr. or. alu Sibiului votéza in unanimitate incredere si recunoscintia sinodului archidiecesanu si adreséza la conclusulu adusu in cestiunea ajutoriului imperatescu menitul pentru preotii gr. or. sermani si binemeritati din Archidiecesa Transilvaniei prin urmare;

2. La casu cându nu s'ar da acel ajutoriu pe basa dispositiunilor primitive din anulu 1861, ci Inaltulu regimu ar insistat pe langa conditiunile umilitore puse de emisulu dlu ministru reg. ung. de culte: preotimea subsemnata renuntie la acelu ajutoriu si va condamna pe fiecare preotu romanu gr. or.. carele in asemenea conditiuni umilitore s'ar injosi alu primi.

Sibiu 8/20 Maiu 1884.

(urméza subserierea preotilor)

D i v e r s e .

* Gr. catholicii din Wien'a. In duminec'a trecuta serbara jubileulu de 100 ani a parochiei loru de acolo. Anca imperatés'a Maria Feresia la 1773 a constituitu unu seminariu gr. catholicu si i-a datu in possesiune biserica s. Barbara, luata dela rom. catholici. Imperatulu Iosifu inse disolvâ institutulu si biseric'a o inchisa. La anulu 1884 maiu 14 cercetâ imperatulu biseric'a, acarei consecintia fu, că peste câteva dile dete ordinulu că biseric'a amintita de aci nainte se fia parochia toturor nationalitatilor gr. catholice din Wiena. Jubileulu de 100 ani a acestei biserici se serbă cu o solemnitate bisericésea, la care asistara mai multi preoti, pontificandu eppi Stupnickzki si Sembratovich. Intre óspeti fura cardinalulu Ganglbauer si ministrulu Ziemmalkovszki. Óspetii fura primiti de catra professorulu Dr. Mihaelu Takács; in onórea óspetilor dede episcopulu Sembratovich unu prandiu stralucit.

* Petreceri. Societatea „Progresulu“ din Aradu in a dôua dî de rosaliu va aranjá in padurit'a orasului *O petrecere de véra*. — Tinerimea inteligenta romana din Gals'i totu atuncia va arangá unu balu in gradin'a ospatariei de acolo.

* Convocare. Alegatorii romani din cottulu Aradului pe mercurea viitoria suntu convocati prin presiedintele comitetului partidei nationali, la o con-

ferintia, ce se va tiené in Aradu in sala „Krispin“ si se voru consultá asupra atitudinei facia de alegere de deputati dietali.

* Câtu papiru se folosesce peste anu in tóta lumea? O statistica francesa ni spune, că 952 milioane kgr care cuantitate o preparu 3985 fabricice de papiru. Din cuantitatea numita mai multu de $\frac{1}{2}$, se foloseace la tiparitulu cartiloru jurnaleloru s. a. Jurnalistic'a consuma de 10 ani incóce cu 33% mai multu.

* Tresnetu in scóla. Pre muntele Steinhaus (tînțululu Renei) stă o scóla singura; cu ocasiunea vîforului de mai de una-dî, candu pruncii erau tocmai in prelegere — tresni prin hornu in casa, facendu daune mari. Scolarii incepura a strigá cumplitu si a se asverli la pamantu. Invetiatoriulu la aceste veni in launtru si conduse pruncii inspaimentati in alt'a chilia. Spre norocirea betiloru prunci nu li s'a intemplatu nimica reu, afara de inspaimentarea cumplita in urmarea carei'a cátiva-insi si peste 3 óre tremurau. Mai reu inse patî unulu care nu-si pôte deschide ochii si altulu care remase surdu.

Caletori'a familiei regesci din Greci'a. Regele va intreprinde o caleatoria cu fiii sei Constantin si Gheorgiu — la Viena, si de acolo la Petersburg, ca se pôta luá parte la cununi'a marelui principe Sergiu.

* Duoi betivi au cadiutu de cu rendu victimi patimei betiei in spitalulu Rókus din Budapest'a; unulu e Gáspár György dîuasiu in etate de 36 ani altulu unu sodalu de zidariu de 39 de ani cu numele Balint János, ambii cadiusera numitu in delirium Tremens, de care si murire.

* Immormentarea lui Midhat pasi'a. Precum scriu foile turcesci, sultanulu la muierea prima a lui Midhat pasia pe tóta viéti'a a testat 3000 piastri, la fici'a acestei'a carea e femeia guvernatorului din Tripolis, 2000 piastri, la fetitiele minorene a acestei'a côte 1000 si suorei ei 1000 piastri. Pre Midhat pasi'a cu cîteva minute dupa mórté l'au ingropatu. Cadavrulu a fostu spelatu, si dupa aceea acoperindulu cu cersiafu (ponéva) l'au asiediatu in mormentu. Din Mecca, care orasiu nu e departe, forte multi onoratori au participatu la immormentare, precum si copii. Reposatulu in esilu dâ prunciloru instructiuni din Coran, ca asia se pôta avea si ceva isvoru de venit.

* Despre Slavi. — Din incidentulu, că episcopulu Strossmayer din Croati'a a facutu unu perigrinagiu la Roma, organulu papei „Moniteur de Rome“ face asupra slaviloru urmatóri'a apretiare. „Acéast'a a facutu mare influentiare asupra chismaticiloru, speram cu firmitate, că semanti'a semanata de Leone XIII. si de episcopulu Strossmayer in viitorulu celu mai de aprope va aduce fructe folositórei. Cu incetulu disparu greutatile, cari impedeceau pana acumua reconciliarea a dô'a biserici. Se manifesta o destepicare puñernica in timpulu presinte intre gîntile june si infocate din Orientu, si promite succese fructifere. Adnectanduse la Rom'a slavii chismastici se intorecua la misicamentulu generalu alu civilisatiunei europene, pentruca papismulu astădî mai multu ca ori candu este scutulu religioistatii, centrulu influentialoru civilisatorie si crestinesci. De alta parte reconciliarea a dô'a religiuni va slabii conflictele si antagonismulu. Cine a studiatu cu atenziune istori'a acestoru popóre, nu se va poté indoii, că caus'a principala a schimei se afla in nefericirea si desbinarea lumei slave. Austria catholica ca noro-

culu i-si pricepù rolulu, care i s'a destinat. Rolulu acest'a va cresce din dî in dî. Missiunea monarhiei Habsburgice resemata pe papismu va cautá interesele catholicismului, cari nu diferu de cele ale civilisațiunei si a progresului adeverat.

* Ace de cosutu inghitîte. Dr. Wide in spitalulu de Upsala observă una morbu forte interesant; anume o servitória in etate 23 ani de o statura robusta suferi in reumatismu acutu; patru luni fû densa grigita in spitalulu supranumitul de unde se departă cu unu morbu de anima. Abstragandu dela sfasierile reumatici si dela inpunseturile simtite imprejurîulu animei, dens'a remase sanetosa pana la anulu 1882, candu o cuprinsera doreri de capu si de masele si espirarea ei fu oprita de batere vehementa a animei. In fine pe partea drîptă a feței i-se ivi o coptura, din care dupa amputare, medicul scosé unu acu. Pe alte parti a copului ei inventa mediculunflaturi rosii si dureróse, si in fiecarea se puté observă côte unu acu. Dupace morbós'a fu cloroformata, scosera din peptulu si picioarele ei 12 ace. Cum devenira acele in corpulu ei, nu voia se spune prima data, mai tardîu inse marturisi că in anulu 1881 in lun'a lui Maiu cu scopu de sinucidere a ingîtitu 38 ace si adeca le-a invescutu in papiru si le ingîtitî acele bendu apa dupa ele. Curarea pausă două septemani, apoi dupa aceea mai scosara 65 intregi si 6 diumetati de ace din densa. Catra aceste la 1883 scosera 31, in 84 11 ace, asia dara la olalta 110 ace. Mai tardîu marturisi morbós'a, in tempurile mai de aprope devenindu tare hysterica, ca la craciunul ingîtitî anca 5 duzine de ace.

C o n c u r s e.

Conformu ordinatiunei Venerabilului Consistoriu diecesanu alu Caransebesiului din 2 Martie a. c. Nr. 47 B. se eserie concursu pentru indeplinirea postului de parochu in parochi'a de clasa a III. din comun'a Ghermanu, protteratulu Versetiului cottulu Timisiului cu terminu de concurare pana inclusive 17 Iunie st. v. a. curg.

Emolumintele impreunate cu acestu postu suntu:

- O sesiune de 35 jugere pamentu aratoriu, si platiu parochialu intravilanu.

b) Birulu parochialu si stol'a usuata dela 70 de case si din fili'a Jamulu-mare asijderea birulu si stol'a usitata dela 17 case.

Doritorii de a concurá la acest post, au a-si trameite suplicile de concursu instruite conformu statut. organicu si regulamentului pentru parochii si adresate comitetului parochialu, prea Ou. Domnu prtopresbiteru Ioane Popoviciu, Mercina per Varadia pana la terminulu indicat.

Ghermanu in 9 Maiu 1884.

In contiegere cu mine: Ioane Popoviciu, m. p. protop.

Nr. 159 B.

La rogarea poporenilor se escrie de nou concursu pe vacant'a parochia de a III clasa din Abramulu-superioru cu filiele Chiribisia si Cohanu, in protopresbiteratulu Oradii-mari, comitatulu Bihor, — a carei'a dotatiune anuala statatoria din pamentulu parochialu si stolele usuate in calculu diametralu egaléza cu 548 fl 80 cr.

Recentii suntu avisati, recursele adjustate conform Stat. org. si regulamentului parochialu pentru

parochie, si adresate comitetului parochialu din Abramulu superioru, — a le trimite subsemnatului Consistoriu in Oradea-mare, (N. Várad) in terminu de **30 dîle dela prim'a publicare a acestui concursu.**

Oradea-mare, 3/15 Maiu 1884.

Consistoriulu gr. or. Oradanu.

*Ieroteu Belesiu,
Vicarul Eppu.*

Pentru deplinirea parochiei **Sârbesci**, impreunata cu **Verzarii de sus**, in tractulu protopopescu alu Vascului in urmarea inceviintiarei consistoriale din 26 Martiu a. c. Nr. 399 B. se scrie concursu cu terminu de alegere pe **10/22 iuniu a. c.**

Emolumintele suntu : 1) dela Sârbesci sub nume de biru preotiescu câte 1 fl. dela tota cas'a si stolele indatinate 2) dela Verzari asemenea câte 1 fl. dela casa si stocle. Numerulu caselor in ambele comune e 131.

Recursurile adjustate cu documentele necesarie suntu a se tramite la subserisulu protopopu in Beiusu pana la 9/21 Iuniu a. c.

Datu in Beiusu la 3 Maiu 1884.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu mine: **Vasiliu Pap**, m. p. protopopu.

Conform decisului Consistorialu de dñ 31 Martie Nr. 997 prin acésta se scrie concursu pentru statuina inveniatoresca rom. confesionala din comun'a **Halașiu**, ca terminu de alegere pe **20 Maiu 1884 st. v.**, candu se va tiené si alegerea.

- a) Emolumintele suntu in bani 100 fl,
- b) in relutulu deputatului inveniatorescu 92 fl
- c) Spese la conferintie inveniatoresci 8 fl
- d) Pentru curatoritu 6 fl.
- e) 8 jugere pamantu de pasiune si padure pe dealu

f) 10 orgii de lemn in natura.

g) Cortelul liberu cu gradina de legumi.

Dela recurrenti se recere se aiba testimoniu de qualificatiune si se se presinte in vre-o Dumineca séu serbatore la S. biserica spre a-si areta desteritatea in cantu si tipieu.

Recursele instruite in sensulu Stat. org. adresate Comitetului parochialu din Soborsinu se le substerna Pré On. Domnu Vasiliu Belesiu protopresbiteru in Totvaradia per Soborsin.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu mine: **Vasiliu Belesiu**, m. p. protopopu.

Conformu decisului Consistorialu de dñ 31 Martie Nr. 997 prin acésta se scrie concursu pentru statuina inveniatoresca rom. confessionala din comun'a **Temesesci**, cu terminu de alegere pe **20 Maiu 1884 st. v.** candu se va tiené si alegerea.

Emolumintele suntu :

- a) In bani gata 100 fl.
- b) In relutulu deputatului inveniatorescu 92 fl
- c) Pentru conferintiele inveniatoresci 8 fl.
- d) Pentru curatoritu 6 fl.
- e) $\frac{1}{2}$ sesiune pamantu pe dealu parte aratoriu parte padure.
- f) 10 orgii de lemn in natura din care se va incauld si scol'a.
- g) cortelul liberu cu gradina de legumi.

Dela recurrenti se recere se aiba testimoniu de qualificatiune si esamenu din limb'a magiara, si se se presinte in vre-o Dumineca séu serbatore la S. biserica spre a-si areta desteritatea in cantu si tipieu. — Recursele instruite in sensulu Stat. org. adresate Comitetului parochialu din Soborsin se le substerna Pré On. Domnu Vasiliu Belesiu protopresbiteru in Totvaradia per Soborsin.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu mine: **Vasiliu Belesiu**, m. p. protopresb.

Ad 1446/884.

Publicare de licitatiune minuenda.

Pentru intreprinderea la edificarea **seminariului diecesanu** gr. or. romanu *pe strad'a Barou Sina* in Aradu, la **22 Maiu st. v. n. m.** la 10 óre in localitatea consistoriului se va tiené licitatiune minuenda.

Pretiulu de eschiamare **70.000 fl.**

Licitatiunea se face cu vorba au prin oferte in scrisu. Ofertele se primescu numai nainte de incepera licitatiunei verbali si numai déca se anectéza vadiulu si déca oferitorulu va dechiará, că cunóisce conditiunile incopiate cu intreprinderea si că se supune acelor'a.

De vadiu si staveresce 10 % din pretiulu de eschiamare si se depune au in bani gata au in papire de valóre.

Validitatea resultatului licitarii in câtu pentru diecesa se radica la potere numai dupace va obtiená aprobarea Consistoriului.

Condițiunile mai detaiate, planurile si preliminariulu de spese se potu vedé in localitatile Consistoriului.

Aradu, la 11/23 Maiu 1884.

Din insarcinarea Consistoriului :

Davidu Nicóra m. p.

Asessoru-referinte.

Concurs de licitatiune minuenda.

Comuna bisericésca gr. res. din **Ottac'a**, deschide concursu de licitatiune minuenda pre **21 Maiu st. v.** pentru repararea S. biserici si gatirea a loru doué porti de feru.

Informatiune despre conditiunile referitorie la intreprinderea acestei lucrari, este a se cere dela președintele com. parochiale si preotimea locala.

Otlaca 1 Maiu 1884.

Comitetulu parochialu.

Comitetulu parochialu gr. or. rom. din opidulu **Zarandu**, conformu preliminariului de spese scrie concursu de licitatiune minuenda, pentru repararea S. biserici atâta din launtru câtu si din afara, pretiulu de esclamare e 500 fl. licitatiunea se va tiené in localitatea scólei.

Se avisédia intreprindetori ca pe terminulu de **28 Maiu st. v.** adeca a 2-a dî de Rusali óra 10 inainte de amédi, fiindu proveduti cu vadiulu de 10% a se presentá, inchidu-se contractulu — se va asterné Ven. Consistoriu pentru aprobare.

Zarandu la 28 Maiu 1884.

Vasiliu Olariu, m. p.
not. comitetului.

Iuliu Bragea, m. p.
parochu.